

Právní nauka 2

Právní vztahy

Vznik, změna a zánik právního vztahu

Obecný předpoklad vzniku právního vztahu – právní norma – ze zákona;

Právní skutečnosti – právně významné okolnosti;

- Jednání volní (právní jednání, protiprávní jednání);
- Události a stavy (právní události, protiprávní stavy);

Právní jednání

Individuální právní akty státních orgánů (pokud zakládají, mění nebo ruší právní vztahy:

- Rozsudek o rozvodu manželství;
- Rozsudek trestní věci;
- Atd.
- [Justice.cz - Soudní rozhodnutí](#)

Právní úkony:

- Splnění dluhu;
- Neodpovídá-li na nabídku k uzavření smlouvy ten, komu je nabídka určena;

Protiprávní jednání (delikt)

Trestné činy

Přestupky

Jiné správní delikty

Správní disciplinární delikty

Správní delikty ostatní

- ▶ Právní událost – takové skutečnosti, na které se váže vznik, změna nebo zánik právního vztahu a které nebyly vyvolány chováním osob jimi dotčenými (uplynutí doby promlčení, narození nebo smrt člověka aj.)
- ▶ Protiprávní stavy

Prvky právního vztahu

Subjekty

- Osoba fyzická
- Osoba právnická

Obsah

- Právo
- Povinnost

Předmět (objekt)

Druhy
právní
způsobilosti

Způsobilost k právům a povinnostem

Způsobilost k právním úkonům
(jednáním)

Způsobilost k protiprávnímu jednání (resp.
způsobilost k právní odpovědnosti)

Způsobilost procení

Klasifikace
subjektů
právních
vztahů

Fyzické osoby

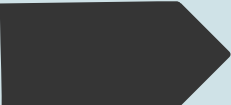
Právnícké osoby

Orgány veřejné správy

Stát

Obsah právního vztahu, objekty právních vztahů

- ▶ Oprávnění znamená právem upravenou možnost subjektu právního vztahu se určitým způsobem chovat a požadovat tomu odpovídající chování druhého subjektu.
- ▶ Domáhat se použití donucení ze strany státu vůči tomu, kdo neplní svou povinnost.

Právní povinnost

- Něco dát (dare)
- Něco konat (facere)
- Zdržet se určitého konání (ommittere)
- Něco strpět (pati)

- Vztah oprávnění a povinností

Objekty právních vztahů

- Věci (movité a nemovité)
- Hmotné objekty
- Určité výsledky tvůrčí duševní činnosti
- Hodnoty lidské osobnosti
- Chování

Aplikace práva státními orgány

Pojem uskutečňování a aplikace práva

- Chování v souladu s právem
- Chování v rozporu s právem

Obecně o procesu aplikace právní normy

- Proces aplikace právní normy na konkrétní příklad:
  - Zjištění skutkového stavu řešeného případu
  - Zjištění právní normy, podle níž případ musí být řešen
  - Výklad (interpretace) této normy
  - Vydání rozhodnutí státním orgánem

Dokazování – civilní řízení soudní x
trestní řízení

Řádný a mimořádný opravný
prostředek

Orgán, který v procesu aplikace určí
příslušnou právní normu musí:

- Zjistit zda tato norma je platná a účinná
- Ověřit její oficiální text
- Zda není v rozporu se zákonem
- Provést výklad normativního aktu.

Akty aplikace práva a jejich klasifikace

- ▶ Individuální právní akt – konstitutivní a deklaratorní; osvědčení, veřejné listiny; podle postavení státního orgánu v právním vztahu; směřující k realizaci dispozic právních norem;
- ▶ Účinnost aktu aplikace práva;
- ▶ Právní moc aktu aplikace práva;
- ▶ Vykonavatelnost aktu aplikace práva;